

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu

LWR-4101-012-07/2014
P/14/118

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/118 – Funkcjonowanie opieki paliatywnej i hospicyjnej na terenie województwa dolnośląskiego w latach 2012-2014 (I półrocze).
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura we Wrocławiu.
Kontroler	Marek Lewandowski – główny specjalista kontroli państwowej na podstawie upoważnienia do kontroli nr 89810 z dnia 23 lipca 2014 r. <i>[Dowód: akta kontroli str. 1-2]</i>
Jednostka kontrolowana	Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Kowarach, zwane dalej „Spółką”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prezesem Zarządu Powiatowego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Kowarach jest od dnia 1 września 2007 r. Wiesława Gajewska i nadal. <i>[Dowód: akta kontroli str. 3]</i>

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność Spółki w zakresie funkcjonowania opieki paliatywnej i hospicyjnej w latach 2012-2014 (I półrocze).
Uzasadnienie oceny ogólnej	Podstawą ogólnej oceny były pozytywne ustalenia kontroli dotyczące w szczególności: [1] zapewnienia właściwych warunków lokalowych, odpowiedniego sprzętu i urządzeń medycznych niezbędnych do wykonywania świadczeń w rodzaju opieka paliatywna i hospicyjna; [2] rzetelnego sporządzenia oferty dotyczącej finansowania przez Narodowy Fundusz Zdrowia tej opieki, a także wykorzystania otrzymanych środków zgodnie z przeznaczeniem; [3] należytego sprawowania opieki paliatywnej i hospicyjnej, tj. zgodnie z wymaganymi procedurami.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Dostępność pacjentów do świadczeń opieki paliatywnej i hospicyjnej.

Opis stanu faktycznego	W latach 2012-2014 (I półrocze) Hospicjum prowadzone przez Spółkę dysponowało 18 łózkami przeznaczonymi do świadczenia pomocy paliatywnej i hospicyjnej. W okresie tym z opieki paliatywnej skorzystało ogółem 438 osób ² . Łóżka przeznaczone do świadczenia opieki paliatywnej i hospicyjnej w badanym okresie nie były w pełni
------------------------	--

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² W 2012 r. z opieki paliatywnej skorzystało 158 osób, w 2013 r. z opieki tej skorzystało 183 osoby i w I półroczu 2014 r. z opieki paliatywnej skorzystało 97 osób.

wykorzystywane. Stopień ich wykorzystania wynosił od 66,1% do 73,1%³ i był niższy od zalecanego przez Ministerstwo Zdrowia⁴.

W okresie objętym kontrolą pacjenci przyjmowani byli do hospicjum w momencie wyrażenia zgody na korzystanie z opieki paliatywnej. W tym okresie nie było kolejki osób oczekujących na przyjęcie do Hospicjum, ponieważ przyjmowanie pacjentów odbywało się w dniu zgłoszenia pacjenta do opieki paliatywnej i hospicyjnej.

[Dowód: akt kontroli str. 4]

Ustalone
nieprawidłowości

Kontrola NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w zakresie dostępności do świadczenia usług w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej.

Ocena cząstkowa

NIK ocenia pozytywnie realizację przez Spółkę zadań w zakresie dostępności do świadczeń opieki paliatywnej i hospicyjnej.

2. Finansowanie opieki paliatywnej i hospicyjnej

2.1. W dniu 17 listopada 2011 r. Spółka złożyła do Dolnośląskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia (dalej: DOW NFZ) ofertę na świadczenie usług medycznych w rodzaju opieka paliatywna i hospicyjna. Oferta sporządzona została na obowiązującym formularzu, zawierała wymagane informacje dotyczące lekarzy, personelu pielęgniarskiego i personelu pomocniczego. Oferta zawierała także informacje dotyczące posiadanego przez hospicjum sprzętu medycznego. W ofercie przyjęto, iż w roku 2012 hospicjum udzieli 6 351 osobodni pomocy paliatywnej i hospicyjnej, a wartość udzielonego świadczenia określono na kwotę 1 270,2 tys. zł.

[Dowód: akta kontroli str. 5-60]

2.2. Umowa o udzielenie świadczeń w rodzaju opieka paliatywna i hospicyjna na lata 2012-2014⁵ podpisana została w dniu 24 stycznia 2012 r. W umowie na rok 2012 ustalono wynagrodzenie z tytułu realizacji przedmiotowych usług w kwocie nie wyższej niż 869,8 tys. zł. W okresie 2012 r.⁶ wartość przedmiotu umowy uległa zwiększeniu do kwoty 880,0 tys. zł. Na świadczenie usług paliatywnych i hospicyjnych w roku 2012, Spółka wydatkowała ogółem kwotę 887,3 tys. zł, tj. o 7,3 tys. zł więcej od kwoty wynikającej z kontraktu na 2012 r. W dniu 13 lutego 2013 r. Spółka zawarła⁷ z DOW NFZ ugodę, na podstawie której otrzymała dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 7 350 zł z tytułu udzielenia w roku 2012 świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju opieki paliatywnej i hospicyjnej. Przyznana kwota pokrywała w pełni poniesione przez Spółkę wydatki związane ze świadczeniem w 2012 r. opieki paliatywnej.

[Dowód: akta kontroli str. 61-81]

Umowa,⁸ zawarta przez Spółkę z DOW NFZ na świadczenie usług zdrowotnych w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej na 2013 r. określała wartość powyższych

³ W I półroczu 2012 r. stopień wykorzystania łóżek wynosił 71,1%, w II półroczu 2012 r. wynosił 67,3%. W 2013 r. stopień wykorzystania łóżek wynosił odpowiednio 66,1% i 73,1% i w I półroczu 2014 r. 69,2%.

⁴ Zalecany przez Ministerstwo Zdrowia wskaźnik wykorzystania łóżek wynosi 80%, optymalny 85% z wyłączeniem wybranych specjalności medycznych, tj. choroby zakaźne, pediatria.

⁵ Umowa nr 15/1/3402008/01/2012/01 z dnia 24 stycznia 2012 r.

⁶ Aneks nr 2 z dnia 30 maja 2012 r. wartość umowy ustalona została na kwotę 903,8 tys. zł, aneksem nr 3 z dnia 28 sierpnia 2012 r. wartość umowy ustalona została na kwotę 919,0 tys. zł i aneksem nr 5 z dnia 15 stycznia 2013 r. wartość umowy ustalona została na kwotę 880,0 tys. zł.

⁷ Ugoda nr 1/2013/3402008/15/1 z dnia 13 lutego 2013 r. dotycząca rozliczenia kosztów za świadczenia opieki zdrowotnej w rodzaju – opieka paliatywna i hospicyjna, w tym świadczenia objęte umową o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej nr 15/1/3402008/01/2012/01.

⁸ Umowa nr 15/1/3402008/01/2013/01 z dnia 23 stycznia 2013 r.

usług na kwotę 916,4 tys. zł. W trakcie 2013 r. wartość usług zdrowotnych została zmniejszona do kwoty 903,5 tys. zł. Na świadczenie usług paliatywnych i hospicyjnych Spółka w 2013 r. wydatkowała kwotę 905,5 tys. zł, natomiast DOW NFZ obciążony został kwotą 903,5 tys. zł. W tym okresie Spółka wykonała większą liczbę świadczeń z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej niż określał to kontrakt zawarty z NFZ. Wartość dodatkowych świadczeń wykonanych przez Spółkę wynosiła 2,0 tys. zł. Spółka nie otrzymała z NFZ dodatkowego wynagrodzenia za wykonane w 2013 r. zwiększonej liczby świadczeń z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej. W wyjaśnieniach Prezes Spółki podała, iż zwiększone wydatki z powyższego zakresu pokryte zostały przez Spółkę z zysków uzyskanych z przychodów wypracowanych przez Spółkę w ramach innych kontraktów zawartych z NFZ.

[Dowód: akta kontroli st. 4, 102-105, 138-139]

Na 2014 rok DOW NFZ przyznał Spółce na realizację powyższych świadczeń⁹ kwotę 916,4 tys. zł, która w sierpniu¹⁰ zwiększona została do wysokości 918,8 tys. zł. Do końca czerwca 2014 r. w ramach powyższej kwoty udzielono świadczeń medycznych o wartości 460,3 tys. zł, co stanowiło 50,1% przyznanej kwoty w ramach kontraktu.

[Dowód: akta kontroli str. 89- 94]

Ustalone
nieprawidłowości

Kontrola NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w działalności kontrolowanej jednostki w przedstawnym wyżej zakresie.

Ocena cząstkowa

NIK ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Warunki udzielania świadczeń w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej.

3.1. Opieka paliatywna i hospicyjna świadczona była w budynku nr 14 przy ul. Jeleniogórskiej w Kowarach, który Spółka wdzierżawiała od firmy EMC Instytut Medyczny S.A. z Wrocławia. Umowa dzierżawy zawarta została w dniu 18 czerwca 2010 r. Na jej podstawie Spółka zobowiązała się między innymi do przeprowadzania okresowych kontroli wynikających z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*¹¹ oraz wszelkich innych kontroli stanu technicznego obiektu budowlanego przewidzianych w obowiązującym prawie i w związku z tym Spółka zobowiązała się też prowadzić książkę obiektu budowlanego. Z tytułu dzierżawy Spółka uiszcza czynsz dzierżawny w wysokości 1 630 zł netto miesięcznie.

W trakcie oględzin ustalono między innymi, że Hospicjum posiadało niezbędny sprzęt i urządzenia określone w umowie z NFZ na świadczenie opieki paliatywnej i hospicyjnej. Hospicjum dysponowało 18 łózkami szpitalnymi z oprzyrządowaniem do rehabilitacji, wyposażone w ruchome barierki zabezpieczające chorego przed wypadnięciem. Każde łóżko miało sprzęt zapobiegający powstawaniu odleżyn u pacjentów w postaci materaców przeciwoleżynowych zmiennociśnieniowych, poduszek przeciwoleżynowych, wałków przeciwoleżynowych. Ponadto w dyspozycji Hospicjum były balkoniki rehabilitacyjne (sześć szt.), chodziki (pięć szt.), laski rehabilitacyjne (siedem szt.), kule rehabilitacyjne (pięć szt.), wózki inwalidzkie z podparciem głowy (pięć szt.), sprzęt zapobiegający powstawaniu odleżyn (18 szt.).

⁹ Umowa nr 15/1/3402008/01/2014/01 z dnia 13 stycznia 2014 r.

¹⁰ Aneks nr 10 z dnia 14 sierpnia 2014 r.

¹¹ Dz. U. z 2013 r. 1409 ze zm.

Hospicjum posiadało również sprzęt medyczny taki jak: pompy infuzyjne (dwie szt.) ssaki elektryczne (cztery szt.), zestaw do udzielenia pierwszej pomocy lekarskiej (dwie szt.), inhalator ultradźwiękowy z osprzętem (dwie szt.), EKG - 12 kanałowy, aparat do pomiaru ciśnienia tętniczego krwi (dwie szt.), glikometr, źródło tlenu inne niż koncentrator tlenu (10 szt.)

[Dowód: akta kontroli str. 132-133]

3.2. Spółka prowadziła książkę obiektu budowlanego, w którym usytuowane było Hospicjum. Z zapisów w tym dokumencie wynikało między innymi, iż zgodnie z wymogami art. 62 *Prawo budowlane* przeprowadzane były przeglądy okresowe budynku przez osoby mające stosowne uprawnienia w tym zakresie. W trakcie przeglądu okresowego przeprowadzonego w lutym 2010 r. stwierdzono liczne ubytki pojedynczych dachówek, uszkodzenia rynien w połączeniu z rurą spustową, ubytki tynków na elewacji oraz zawilgocenie tynków przy rurach spustowych. Kontrolujący zalecił uzupełnienie ubytków w pokryciu dachowym, naprawę rynien w połączeniu rynn z rurą spustową oraz uzupełnienie uszkodzonych tyków na elewacji. Powyższe uszkodzenia zostały usunięte, co potwierdził przegląd okresowy przeprowadzony w dniu 31 lipca 2014 r. Z ustaleń tego przeglądu wynikało, iż elementy konstrukcyjne, elementy narażone na działanie warunków atmosferycznych oraz otoczenie budynku utrzymane były w należytym stanie technicznym. Należyty stan techniczny instalacji elektrycznej potwierdzały przeglądy przeprowadzane w latach 2012-2014. Natomiast przeglądy przeprowadzone w lutym 2014 r. potwierdziły dobry stan systemu sygnalizacji pożarowej oraz wewnętrznej i zewnętrznej sieci hydrantowej.

[Dowód: akta kontroli str. 109-110]

3.3. Kontrola przeprowadzona przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jeleniej Górze w dniu 22 maja 2013 r. nie stwierdziła nieprawidłowości w zakresie utrzymania czystości i porządku w pomieszczeniach Hospicjum. W trakcie kontroli stwierdzono zły stan techniczny powierzchni ciągu komunikacyjnego w piwnicy budynku (poziom – 1) oraz nieprawidłowy stan wózków służących do transportu bielizny czystej. Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jeleniej Górze¹² nakazał Spółce w terminie do dnia 31 stycznia 2014 r. usunąć stwierdzonej nieprawidłowości. W wyznaczonym terminie uchybienia zostały usunięte, co potwierdziła kontrola przeprowadzona w dniu 25 lutego 2014 r.¹³.

[Dowód: akta kontroli str. 111-125]

Ustalone
nieprawidłowości

Kontrola NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w zakresie stanu technicznego obiektu budowlanego, w którym udzielano świadczeń z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej.

Ocena cząstkowa

NIK ocenia pozytywnie działania Hospicjum związane z zapewnieniem prawidłowych warunków do udzielania świadczeń w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej.

4. Sprawowanie opieki paliatywnej i hospicyjnej nad chorym.

W badanym okresie liczba zatrudnionej kadry wykonującej świadczenia opieki paliatywnej i hospicyjnej była wystarczająca do jej sprawowania. Na koniec czerwca 2014 r. w hospicjum zatrudnionych było na kontraktach dwóch lekarzy.

¹² Decyzja nr 1200/13 z dnia 24 czerwca 2013 r.

¹³ Protokół kontroli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jeleniej Górze nr 12/Ep/14 z dnia 25 lutego 2014 r.

W latach objętych badaniami kontrolnymi liczba zatrudnionych pielęgniarek była zróżnicowana i uzależniona była od liczby pacjentów objętych opieką paliatywną¹⁴. Na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy zatrudniono w tym okresie siedem pielęgniarek, a pozostałe pielęgniarki zatrudniane były na podstawie umowy zlecenia. Spółka samodzielnie zawierała takie umowy z pielęgniarkami, które nie były jej pracownicami. Natomiast pielęgniarki zatrudnione na pełnym etacie w Spółce zatrudniane były do wykonywania dodatkowych prac opiekuńczych w Hospicjum za pośrednictwem firmy EXCOLO ET CURO sp. z o.o. z Legnicy, z którą Spółka miała zawartą umowę w sprawie zabezpieczenia usług personelu pielęgniarskiego, personelu pomocniczego (salowe, obsługa kuchni) oraz wyższego personelu medycznego. Umowa zawarta została w dniu 1 lipca 2010 r., a następnie aneksami,¹⁵ okres jej obowiązywania ustalony został na czas nieokreślony

Nie stwierdzono przypadków nakładania się czasu pracy personelu medycznego u różnych pracodawców, wskutek czego ograniczony byłby dostęp do świadczeń opieki paliatywnej i hospicyjnej.

[Dowód: akta kontroli str. 4, 134-139]

Ustalone
nieprawidłowości

Kontrola NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w zakresie sprawowania opieki paliatywnej i hospicyjnej nad chorymi.

Ocena cząstkowa

NIK ocenia pozytywnie działania hospicjum w zakresie sprawowania opieki paliatywnej i hospicyjnej nad chorymi.

5. Nadzór i kontrola oraz załatwianie skarg i wniosków.

W latach 2012-2014 (I półrocze) działalność hospicjum nie była kontrolowana przez Narodowy Fundusz Zdrowia, konsultanta wojewódzkiego w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej, organ założycielski w zakresie prawidłowości realizowanych kontraktów, stanu technicznego posiadanych urządzeń (ważności atestów) oraz prowadzenia list oczekujących. Z wyjaśnień Prezes Spółki wynikało, iż NFZ miał pełne rozeznanie odnośnie realizacji kontraktu przez Spółkę. Wiedza ta pochodziła z miesięcznych sprawozdań składanych przez Spółkę z realizacji świadczeń z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej. Do składanych sprawozdań Fundusz nie wnosił uwag i zastrzeżeń.

W badanym okresie na działalność hospicjum nie wpłynęły żadne skargi, ani uwagi dotyczące wykonywania świadczeń opieki paliatywnej i hospicyjnej.

[Dowód: akta kontroli str. 138-139]

Ustalone
nieprawidłowości

Kontrola NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w zakresie sprawowania nadzoru nad działalnością paliatywną i hospicyjną prowadzoną przez Spółkę.

Ocena cząstkowa

NIK ocenia pozytywnie sprawowanie nadzoru nad działalnością paliatywną i hospicyjną prowadzoną przez Spółkę.

¹⁴ Na koniec 2012 r. zatrudniano 14 pielęgniarek, na koniec 2013 r. zatrudniano 16 pielęgniarek i na koniec I półrocza 2014 r. zatrudniano osiem pielęgniarek.

¹⁵ Aneksem nr 1 z dnia 29 grudnia 2010 r. umowę przedłużono do końca 2011 r., a aneksem nr 2 z dnia 30 grudnia 2011 r. okres obowiązywania umowy ustalony został na czas nieokreślony.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe pozytywne oceny, wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust.1 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹⁶ (dalej: *ustawa o NIK*), odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o *NIK*, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Wrocław, dnia 8 października 2014 r.

Kontroler
Marek Lewandowski
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
Dyrektor
z up. Zdzisław Poręba
p.o. Wicedyrektor

.....
Podpis

.....
Podpis

¹⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.